

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets nabij Annerstreek 65 te Annen

projectnummer: 010.35.55.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets nabij Annerstreek 65 te Annen

Datum: 14-06-2022

Inleiding

KADER

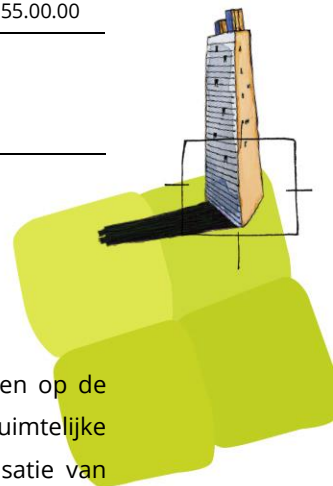
De initiatiefnemer is voornemens de woning op de Annerstreek 65 in Annen te slopen en op de locatie en naburige akkers enkele nieuwbouwwoningen te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel van de inventarisatie is nagaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 20 april 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren onbewolkt, droog, circa 11 °C en het was windstil.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt aan de Annerstreek in het noordoosten van Annen (zie figuur 1). Het wordt begrensd door de Annerstreek in het zuidwesten en de Nijedijk in het zuidoosten. Aan de noordwestkant van het plangebied grenst een woonperceel en aan het noordoosten een agrarisch perceel. Het plangebied bestaat voornamelijk uit net geploegde akkers met in het zuiden van het plangebied een woning met erf (Annerstreek 65). De woning is opgetrokken uit bakstenen met een laag doorlopend pannendak. Rondom de woning is gazon met wat tuinbeplanting en daaromheen een lage haag. Ten noordwesten van de woning, tussen het woonerf en de akker, ligt een moestuintje. In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

De plannen bestaan uit de realisatie van een aantal nieuwbouwwoningen in het plangebied. Het exacte aantal en type woningen is nog niet bekend. De huidige bebouwing wordt gesloopt en er wordt vegetatie verwijderd en grond vergraven.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 20 april 2022. Links het noordelijke deel van de akker gezien vanuit het midden van de Annerstreek. Rechts het zuidelijke deel van de akker en de Annerstreek 65 gezien vanuit het midden van de Annerstreek.

Foto's 3 en 4. Impressie van het plangebied op 20 april 2022. Links de moestuin tussen de akker en het woonerf. Rechts de woning in het zuiden van het plangebied.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wet natuurbescherming is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFD © 20 april 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0-1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, een reptiel (levendbarende hagedis) en een dagvlinder (grote vos).

² De NDFD is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door soortexperts gevalideerd.

De akker in het plangebied was kort voor het veldbezoek omgeploegd voor de teelt van aardappelen en tijdens het veldbezoek nog onbegroeid. Langs de zuidwestkant van de akker, tussen de akker en de Annerstreek, staat een lage meidoornhaag. Rondom de woning was voornamelijk kort gemaaid gazon met langs de randen paardenbloem en madelief aanwezig. Langs de randen van de tuin groeien kamperfoelie en klimhortensia. Opgaande beplanting bestond uit twee lindes in de tuin. De aanwezige plantensoorten in het plangebied duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Gezien de terreingesteldheid, het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) en de voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en gierzwaluw (NDFF). In de tuin in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende huismussen waargenomen. Onder het pannendak van de woning kunnen geschikte ruimtes aanwezig zijn voor huismus om een nest in te hebben. Het pannendak is voor huismus toegankelijk via de dakgoot aan de noordwestzijde (zie foto 5) en via de losse nokpannen en langs de hoeken van het dak (zie foto 6). Hierdoor kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus in het plangebied niet worden uitgesloten.

Nader onderzoek huismus

Om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen van huismus is nader onderzoek uitgevoerd. Dit nader onderzoek wordt hieronder beschreven.

ONDERZOEKSMETHODE NADER ONDERZOEK HUISMUS

Het huismussenonderzoek is uitgevoerd op basis van het Kennisdocument Huismus van BJI12³. Tijdens twee bezoeken in de periode begin april - half mei met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen is het plangebied onderzocht. Hierbij is gelet op nestindicatieve waarnemingen van huismussen, zoals zingende mannetjes en huismussen in een potentieel broedbiotoop. De inventarisaties zijn uitgevoerd door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs en vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden en op geschikte momenten van de dag (zie tabel 1)

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de huismusinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsopkomst	Weer	Temperatuur
20 april 2022 ⁴	9:00 uur– 10:00 uur	6:38 uur	Onbewolkt, droog, windstil	11 ° C
11 mei 2022	6:45 uur– 7:45 uur	5:42 uur	Bewolkt, droog, matige wind	13 ° C

3 Kennisdocument BJI12 'Huismus *Passer domesticus*', versie 1.0, juli 2017

4 Het huismusonderzoek is gecombineerd met het verkennend veldbezoek

RESULTATEN NADER ONDERZOEK HUISMUS

20 april 2022

In de linde in de tuin van de woning zijn tijdens het verkennende veldbezoek twee foeragerende huismussen waargenomen. Deze zijn daarna wat langer geobserveerd. De huismussen vertoonden geen nest-indicerend gedrag. Ze zijn niet waargenomen op de bebouwing.

11 mei 2022

Om 7:30 uur is éénmalig een roepende huismus waargenomen op de Annerstreek ten het zuiden van het plangebied. Het roepende exemplaar toonde geen binding met het plangebied of het gebouw. Binnen het plangebied zijn geen huismussen waargenomen en hierdoor ook geen nestindicatief gedrag. Rondom de woningen ten zuiden en ten noordwesten van het plangebied zijn gedurende het veldbezoek meerdere roepende huismussen waargenomen. Ook zijn direct ten zuidwesten van het plangebied aan de overzijde van de weg foeragerende huismussen in het gras waargenomen. Daarnaast zijn op het erf van de Zuidlaarderweg 63 ten zuidwesten van het plangebied meerdere roepende huismussen waargenomen. Dit duidt op de aanwezigheid van jaarrond beschermde huismusnesten ten zuiden van het plangebied op de Zuidlaarderweg 63.

CONCLUSIE NADER ONDERZOEK HUISMUS

Op basis van de veldbezoeken zijn geen jaarrond beschermde huismusnesten in het plangebied waargenomen. Buiten het plangebied, op de Zuidlaarderweg 63, zijn waarschijnlijk wel één of meerdere huismusnesten aanwezig. Het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van huismussen uit de omgeving.

Foto's 5 en 6. Links de dakgoot aan de noordzijde van de woning. Rechts de losse nokpannen op het dak.

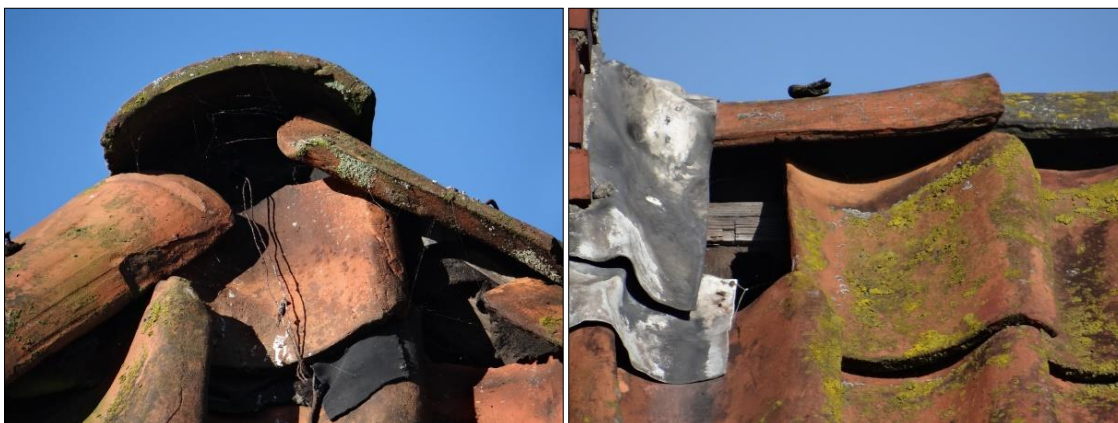

Ook gierzwaluwen kunnen onder pannendaken broeden. Gierzwaluw kan via de losse nokpannen (zie foto 6) bij mogelijk geschikte nestruimtes onder het dak komen. Hierdoor kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw in het plangebied niet worden uitgesloten.

In de twee bomen in het plangebied zijn geen nesten waargenomen tijdens het veldbezoek. Hierdoor kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van uit de omgeving bekende buizerd en ransuil (NDFF) worden uitgesloten.

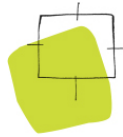
In de hagen en struiken in het plangebied kunnen algemene vogels, zoals merel en heggemus, broeden. Nesten van algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd. De tuin en akker in het plangebied maken mogelijk deel uit van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd.

In de opgaande beplanting in het gebied zijn geen holtes of scheuren aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Onder het pannendak kunnen wel geschikte ruimtes aanwezig zijn voor vleermuizen, zoals de uit de omgeving bekende gewone dwergvleermuis (NDFF). De ruimtes onder het dak zijn voor vleermuizen toegankelijk via diverse openingen tussen de dakpannen, nokpannen en loodslabben op het dak (zie foto's 7 en 8). Hierdoor kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning niet worden uitgesloten.

Foto's 7 en 8. Links de openingen tussen de dak- en nokpannen aan de noordzijde van het dak. Rechts de openingen tussen de dakpannen, nokpannen en loodslabben aan de zuidzijde van het dak.

Daarnaast kan het plangebied onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten die rondom gebouwen en velden foerageren, zoals gewone dwergvleermuis (NDFF). In het plangebied zijn geen groenstroken aanwezig die een onderdeel kunnen vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting die zo dienst kunnen doen als essentiële vliegroute.

De tuin en akker in het plangebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten egel, huisspitsmuis en veldmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde eekhoorn en steenmarter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor eekhoorn, zoals bosgebied, is niet aanwezig in het plangebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van eekhoorn in het plangebied worden uitgesloten. Steenmarter kan nesten maken in kleine holtes in schuren, rustige zolders en onder daken. Doordat het dak van de woning erg laag doorloopt, zijn de openingen in het dak toegankelijk voor steenmarter. Als deze openingen toegang bieden tot besloten ruimtes of een zolderruimte, kan steenmarter hier een verblijfplaats hebben. Daarnaast zijn de rechte hagen rondom de woning en de akker geschikte lijnvormige elementen voor steenmarter om zich in en om het plangebied te verplaatsen. Daarnaast kan de (moes)tuin in het plangebied onderdeel uitmaken van het foerageergebied van steenmarter. De aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter kan in het plangebied dan ook niet worden uitgesloten.

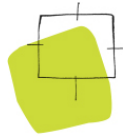
Uit de directe omgeving is ook levendbarende hagedis bekend (NDFF). In het plangebied is geen geschikt leefgebied voor levendbarende hagedis, zoals vochtige heide of rijk begroeide bosranden, aanwezig. De aanwezigheid van levendbarende hagedis in het plangebied kan dan ook worden uitgesloten.

De dagvlindersoort grote vos is uit de omgeving bekend (NDFF). Geschikte waardplanten voor grote vos, zoals iep of zoete kers, zijn niet aanwezig in het plangebied. Ook overwinteringsplaatsen, zoals holle bomen of takkenstapels, zijn niet aanwezig. Door het ontbreken van geschikte waardplanten en overwinteringsplaatsen kan de aanwezigheid van grote vos in het plangebied worden uitgesloten.

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen en amfibieën zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortengroepen ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven kan de aanwezigheid van beschermde vissen en amfibieën worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de sloop van de bebouwing in het gebied gaan mogelijk jaarrond beschermde nestplaatsen van gierzwaluw verloren. Ook kunnen bij de sloop verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter verloren gaan. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of nesten van gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuis en steenmarter aanwezig zijn.

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd, maar zal niet geheel ongeschikt worden. In de directe omgeving van het plangebied is in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Bovendien kan bij de realisatie van de woningen en tuinen nieuw foerageergebied ontstaan. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten, zoals zwarte roodstaart, is bij wet verboden. Dit kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Het plangebied zal naar verwachting als gevolg van de plannen niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die rondom bebouwing en velden foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door het verlies van foerageergebied treden niet op.

Door de realisatie van enkele nieuwbouwwoningen kan het plangebied veranderen als foerageergebied voor steenmarter, maar zal het niet geheel ongeschikt worden. In de directe omgeving is bovendien ruimschoots alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op steenmarter door verlies van foerageergebied zijn niet te verwachten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibie- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de

vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (geconsolideerd op 8 december 2021).

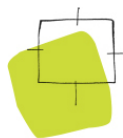
INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op circa 1,6 km ten oosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Drentse Aa. Ten westen van het plangebied ligt een bos- en weidegebied aangewezen als NNN op circa 1 km afstand.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied Drentse Aa. Hierdoor zijn in potentie effecten alleen mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningsplicht. Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Het NNN in Drenthe kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Drenthe is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 20 april 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wet natuurbescherming op te baseren.

Uit de toetsing komt naar voren dat bij de sloop mogelijk verblijfplaatsen en jaarrond beschermde nesten van vleermuizen, steenmarter, gierzwaluw verloren gaan. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of nesten en/of verblijfplaatsen van de vorengenoemde soorten in de te slopen bebouwing aanwezig zijn. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken wordt bepaald of een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig is.

Verder moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli. Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wet natuurbeschermingswet beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een Aerial-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie al dan niet boven de 0,00 mol N/ha/ja uitkomt. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid of het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming.